

Súd: Okresný súd Bratislava I
Spisová značka: 5C/3/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1112225734
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 11. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Katarína Škultétyová
ECLI: ECLI:SK:OSBA1:2013:1112225734.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Bratislava I v Bratislave v konaní pred sudkyňou Mgr. Katarínou Škultétyovou v právnej veci navrhovateľa: C. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom O.. K. X, W. I., zastúpený JUDr. Lubomírom Müllerom, advokátom, so sídlom Symfonická 1496/9, Praha, Česká republika, proti odporcovi: Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti SR, Župné nám. 13, Bratislava, o náhradu škody, takto

r o z h o d o l :

Odporca je p o v i n n ý zaplatiť navrhovateľovi úrok z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 6,64 Eur od 11.07.2012 do 02.07.2013 do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Vo zvyšnej časti súd návrh navrhovateľa z a m i e t a.

Odporcovi súd náhradu trov konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

Návrhom doručeným súdu dňa 08.08.2012 sa navrhovateľ domáhal voči odporcovi zaplata sumy 36,51 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 36,51 Eur od 11.07.2012 do zaplata a náhrady trov konania titulom náhrady škody.

Navrhovateľ svoj návrh odôvodnil tým, že rozsudkom Vojenského obvodového súdu Prešov sp. zn. 2T 11/64 zo dňa 25.01.1964 bol uznaný vinným z trestného činu nenastúpenia služby v ozbrojených silách a odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní 12 mesiacov nepodmienečne. Navrhovateľ vykonal trest v období od 08.01.1964 do 08.01.1965, pričom z toho väzba trvala od 08.01.1964 do 21.02.1964. Uznesením Okresného súdu Prešov č.k. 41Nt/11/2009 zo dňa 22.01.2010 bol zrušený rozsudok Vojenského obvodného súdu Prešov sp. zn. 2T 11/64 zo dňa 25.01.1964 a uznesením č.k. 32Tv/2/2010-16 zo dňa 01.03.2011 bolo trestné stíhanie navrhovateľa zastavené. Uznesením Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 06.12.2011 č.k. 23Tov/11/2011-29 bola zamietnutá sťažnosť vojenského prokurátora proti uzneseniu Okresného súdu Prešov č.k. 32Tv/2/2010-16 zo dňa 01.03.2011. Podaním zo dňa 10.01.2012 požiadal navrhovateľ odporcu o odškodnenie, avšak odporca na predmetnú žiadosť nereagoval. Náhrada škody navrhovateľa predstavuje náhradu nákladov trestného konania pozostávajúcich z náhrady nákladov väzby vo výške 29,87 Eur v súlade s ust. § 23 ods. 1 písm. c) zák. č. 119/1990 Zb. v platnom znení (08.01.1964 - 21.02.1964, t.j. 45 dní x 600 : 30 : 30,126) a náhrady súdneho poplatku za konanie vo výške 6,64 Eur. Vzhľadom k tomu, že odporca neuspokojil navrhovateľov nárok do 6 mesiacov od podania žiadosti o odškodnenie, navrhovateľovi vznikol nárok na úrok z omeškania v zmysle ust. § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka.

Odporca sa k návrhu na začatie konania vyjadril v podaní doručenom súdu dňa 27.11.2012. Odporca uviedol, že uznáva nárok navrhovateľa na náhradu trov trestného konania podľa § 23 ods. 1 písm. c) zák. č. 119/1990 Zb. v znení neskorších predpisov čo činí v paušálnej náhrade sumu 6,64 Eur. Pokiaľ ide o náhradu trov výkonu väzby vo výške 29,87 Eur, odporca poukázal na ust. § 9 ods. 1 zák. č. 58/1969 Zb., podľa ktorého nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe alebo treste je potrebné vopred prerokovať s ústredným orgánom, a vzhľadom na to, že navrhovateľom uplatnená paušálna náhrada trov výkonu väzby nebola vopred prerokovaná s ústredným orgánom, nebola tak splnená obligatórna podmienka, aby o tomto nároku mohlo prebehnúť občianske súdne konanie, a preto žiadal návrh zamietnuť. Odporca tiež žiadal nepriznať navrhovateľovi úroky z omeškania nakoľko v danom prípade nešlo o vzťah medzi dlžníkom a veriteľom v zmysle § 517 Občianskeho zákonníka. Odporca si trovy konania neuplatnil.

Dňa 18.07.2013 odporca doručil súdu oznámenie o odškodnení navrhovateľa podľa zák. č. 119/1990 Zb. v celkovej sume 1.005,46 Eur, ktorá predstavovala náhradu za stratu na zárobku v sume 998,76 Eur a náhradu trov trestného stíhania vo výške 6,70 Eur.

Podaním doručeným súdu dňa 31.07.2013 vzal navrhovateľ svoj návrh na začatie konania späť v časti o zaplatenie sumy 6,64 Eur, pričom uviedol, že naďalej trvá na zaplatení 8,75 % úroku z omeškania ročne zo sumy 6,64 Eur od 11.07.2012 do zaplatenia uvedenej sumy, ďalej sumy 29,87 Eur spolu s úrokom z omeškania 8,75 % ročne od 11.07.2012 do zaplatenia a náhrady trov konania. Uznesením č.k. 5C/3/2012-27 zo dňa 23.08.2013 súd konanie o návrhu v časti o zaplatenie 6,64 Eur v zmysle ust. § 96 Občianskeho súdneho poriadku zastavil.

Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinnými dôkazmi - uznesením Okresného súdu Prešov č.k. 41Nt/11/2009, uznesením Okresného súdu Prešov č.k. 32Tv/2/2010-16, uznesením Krajského súdu v Trenčíne č.k. 23Tov/11/2011-29, žiadosťou navrhovateľa o odškodnenie zo dňa 10.01.2012, Potvrdením o výkone väzby a výkone trestu odňatia slobody, stanoviskom odporcu č. 15501/012-531/2, pripojeným spisom Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 12C149/2012, ako aj ostatným obsahom spisu, na základe ktorých ustálil nasledovný skutkový stav:

Na základe rozsudku Vojenského obvodového súdu Prešov zo dňa 25.01.1964 sp. zn. 2T 11/1964 bol navrhovateľ uznaný vinným z trestného činu nenastúpenia služby v ozbrojených silách a odsúdený na trest odňatia slobody v trvaní 12 mesiacov nepodmienečne, ktorý navrhovateľ vykonal v období od 08.01.1964 do 08.01.1965 (z toho väzba od 08.01.1964 do 21.02.1964). Okresný súd Prešov zrušil uznesením č.k. 41Nt/11/2009 zo dňa 22.01.2010 rozsudok Vojenského obvodného súdu Prešov sp. zn. 2T 11/64 zo dňa 25.01.1964 a uznesením č.k. 32Tv/2/2010-16 zo dňa 01.03.2011 zastavil trestné stíhanie navrhovateľa. Uznesením Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 06.12.2011 č.k. 23Tov/11/2011-29 bola zamietnutá sťažnosť vojenského prokurátora proti uzneseniu Okresného súdu Prešov č.k. 32Tv/2/2010-16 zo dňa 01.03.2011. Žiadosťou zo dňa 10.01.2012, ktorá bola odporcovi doručená dňa 10.01.2012, navrhovateľ požiadal odporcu o odškodnenie za nezákonné väznenie v položkách:

- náhrada ušlej mzdy podľa § 23 ods. 1 zákona č. 119/1990 Zb. a k tomu valorizácia podľa odseku 6 ustanovenia
- náklady obhajoby v pôvodnom konaní
- náklady obhajoby v novom konaní - 252,64 Eur
- náklady pôvodného trestného konania podľa § 23 ods. 1 písm. c) zákona č. 119/1990 Zb.
- náklady výkonu trestu podľa § 23 ods. 1 písm. c) zákona č. 119/1990 Zb.
- primerané zadostučinenie vo výške 20.000,- Eur.

Z písomného stanoviska odporcu č. 15501/2012-531/2 zo dňa 02.07.2013 vyplýva, že

odporca poskytol navrhovateľovi odškodnenie vo výške 1.005,46 Eur podľa ust. § 23 ods. 1 písm. a) a c) zákona č. 119/1990 Zb., ktoré pozostávalo z náhrady za stratu na zárobku za každý mesiac výkonu trestu odňatia slobody (998,76 Eur) a náhrady trov trestného konania v paušálnej výške 6,70 Eur. Odporca nepriznal navrhovateľovi náhradu nákladov výkonu trestu podľa § 23 ods. 1 písm. c) zákona č. 119/1990 Zb., nakoľko táto mu už bola priznaná rozsudkom Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 12C/149/2012 zo dňa 03.05.2013, náhradu nákladov obhajoby v novom konaní, nakoľko vyčíslené náklady nesúviseli s konaním na Okresnom súde v Prešove vo veci sp. zn. 41Nt/11/2009 a náhradu nákladov trov obhajoby v pôvodnom konaní, nakoľko navrhovateľ nepredložil doklad o ich zaplatení ani primerané zadostučinenie vo výške 20.000,- Eur z dôvodu, že zákon č. 119/1990 Zb. takéto odškodnenie neupravuje.

Z pripojeného spisu Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 12C149/2012 vyplýva, že navrhovateľ sa v danom konaní proti odporcovi (SR zastúpenej Ministerstvom spravodlivosti SR) domáhal náhrady škody vo výške 52,78 Eur spolu s 8,75 % úrokom z omeškania od 11.07.2012 do zaplatenia. Predmetný žalobný nárok pozostával z nákladov výkonu trestu odňatia slobody podľa § 23 ods. 1 písm. c) zák. č. 119/1990 Zb., ktorý si navrhovateľ odpykal v období od 08.01.1964 do 08.01.1965, z toho väzba trvala do 21.02.1964, a ktorý mu bol uložený rozsudkom Vojenského obvodného súdu Prešov sp. zn. 2T 11/64 zo dňa 25.01.1964. Uznesením Okresného súdu Prešov sp. zn. 41Nt 11/2009 zo dňa 22.1.2010 bol rozsudok Vojenského obvodného súdu Prešov sp. zn. 2T 11/64 zo dňa 25.1.1964 zrušený. Následným uznesením Okresného súdu Prešov sp. zn. 32Tv 2/2010-16 zo dňa 1.3.2011 bolo trestné stíhanie navrhovateľa zastavené z dôvodu, že skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci. Navrhovateľ žiadal v danom prípade náhradu nákladov za výkon trestu odňatia slobody v trvaní od 22.02.1964 do 08.01.1965, ktoré špecifikoval podľa § 23 ods. 1 písm. c) zák. č. 119/1990 Zb. Súd vyhovel žalobnému návrhu navrhovateľa v plnom rozsahu rozsudkom č.k. 12C 149/2012-18 zo dňa 03.05.2013, právoplatným dňa 27.06.2013.

Podľa § 23 ods. 1 zákona č. 119/1990 Zb. o súdnej rehabilitácii v znení neskorších predpisov, nárok na odškodnenie zahŕňa najmä:

a) náhradu za stratu na zárobku za každý mesiac za väzbu a výkon trestu odňatia slobody vo výške 2500 Kčs, pokiaľ poškodený nepožiada, aby sa mu namiesto tejto náhrady poskytla náhrada za stratu na zárobku počas väzby a výkonu trestu odňatia slobody podľa všeobecných predpisov,

b) náhradu škody na zdraví, ku ktorej došlo v súvislosti s väzbou alebo výkonom trestu odňatia slobody, pokiaľ táto náhrada nepatrí podľa iných predpisov,

c) náhradu trov trestného konania vo výške 200 Kčs, výkonu väzby vo výške 600 Kčs za každý mesiac väzby a výkonu trestu odňatia slobody vo výške 150 Kčs za každý mesiac výkonu trestu, pokiaľ poškodený nepožiada, aby mu bola namiesto týchto náhrad poskytnutá náhrada skutočne zaplatených trov,

d) náhradu zaplatených trov obhajoby v pôvodnom trestnom konaní,

e) náhradu zaplateného peňažného trestu alebo úhrnu vykonaných zrážok z odmeny za prácu pri výkone trestu nápravného opatrenia.

Podľa § 23 ods. 3 zákona č. 119/1990 Zb. veta prvá, odškodnenie v plnom rozsahu sa poskytuje len vtedy, ak bolo odsudzujúce súdne rozhodnutie úplne zrušené podľa druhého alebo piateho oddielu alebo také rozhodnutie bolo úplne zrušené podľa tretieho oddielu a poškodený bol oslobodený spod obžaloby.

Podľa § 24 ods. 2 zákona č. 119/1990 Zb. nárok treba uplatniť na súde v lehote troch rokov od právoplatnosti oslobodzujúceho rozhodnutia alebo rozhodnutia odsudzujúceho na miernejší trest alebo rozhodnutia, ktorým sa trestné stíhanie zastavilo; inak nárok zaniká. Počas predchádzajúceho prerokúvania nároku podľa § 9 zákona č. 58/1969 Zb., najviac však šesť mesiacov táto lehota pre uplatnenie nároku neplynie.

Podľa § 2 zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom v neskorších predpisov, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím majú tí, ktorí sú účastníkmi konania a boli poškodení nezákonným rozhodnutím vydaným v tomto konaní.

Podľa § 9 ods. 1, veta prvá a tretia cit. zákona nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej rozhodnutím o väzbe alebo treste je potrebné vopred prerokovať s ústredným orgánom. Ak však ide o rozhodnutie vydané v trestnom konaní proti osobám podliehajúcim vojenskej súdnej právomoci, je týmto orgánom ústredný orgán, ktorý vykonáva správu vojenských súdov.

Podľa § 18 ods. 1 cit. zákona štát zodpovedá za škodu spôsobenú v rámci plnenia úloh štátnych orgánov a orgánov spoločenskej organizácie uvedených v § 1 ods. 1 nesprávnym úradným postupom tých, ktorí tieto úlohy plnia.

Podľa § 10 cit. zákona ak ústredný orgán neuspokojí nárok poškodeného do šiestich mesiacov odo dňa podania žiadosti, môže sa poškodený domáhať priznania nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde.

Podľa § 20 zákona č. 58/1969 Zb., pokiaľ nie je ustanovené inak, spravujú sa právne vzťahy upravené v tomto zákone Občianskym zákonníkom.

Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

Súd po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že nárok navrhovateľa na zaplatenie úroku z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 6,64 Eur od 11.07.2012 do zaplatenia uvedenej sumy je dôvodný. Navrhovateľ svoj nárok na odškodnenie uplatnil na súde v lehote určenej v § 24 ods. 2 zákona č. 119/1990 Zb. a preukázal dobu výkonu väzby a trestu. Trestné stíhanie voči navrhovateľovi pre trestný čin nenastúpenia služby v ozbrojených silách podľa § 269 ods. 1 Trestného zákona, za ktorý bol odsúdený rozsudkom Vojenského obvodného súdu Prešov sp. zn. 2T 11/64 zo dňa 25.1.1964 na trest odňatia slobody v trvaní 1 roka bolo právoplatne zastavené z dôvodu, že skutok nie je trestným činom. Navrhovateľ uložený trest vykonal v čase od 8.1.1964 do 8.1.1965, z čoho väzba trvala od 8.1.1964 do 21.2.1964. Dňa 02.07.2013 odporca svojím rozhodnutím č. 15501/2012-531/2 priznal navrhovateľovi odškodnenie v celkovej výške 1.005,46 Eur podľa ust. § 23 ods. 1 písm. a) a c) zákona č. 119/1990 Zb., ktoré okrem iného zahŕňalo i náhradu trov trestného konania v paušálnej výške 6,70 Eur. Odporca sa však s týmto plnením dostal do omeškania, keďže žiadosť navrhovateľa neprerokoval v 6 mesačnej lehote, upravenej v § 10 zákona č. 58/1969 Zb.

Vzhľadom k tomu, že ustanovenia zákona č. 58/1968 Zb. splatnosť pohľadávky na náhradu škody neustanovujú, je potrebné použiť úpravu splatnosti podľa § 563 Občianskeho zákonníka, ktoré ustanovuje, že ak čas splnenia nie je dohodnutý, ustanovený právnym predpisom alebo určený v rozhodnutí, je dlžník povinný splniť dlh prvého dňa po tom, čo ho o plnenie veriteľ požiadal. Úroky z omeškania v zmysle citovanej úpravy Občianskeho zákonníka súvisia s peňažnými záväzkami, pričom charakter peňažných záväzkov majú všetky záväzkové vzťahy, ktoré vznikli na základe zmluvy alebo na základe zákona, čo je aj prípad zodpovednosti za škodu. Úroky z omeškania môže veriteľ požadovať iba v prípade omeškania dlžníka s jeho plnením, pričom dlh zaniká až splnením (riadne a včas). Navrhovateľ požadoval zaplatenie úrokov z omeškania odo dňa nasledujúceho po uplynutí šesťmesačnej lehoty po podaní žiadosti o náhradu škody do doby, kedy mu odporca oznámil, že jeho nárok na náhradu škody priznáva. Odporca sa dostal do omeškania so splnením nároku dňa 11.07.2012, teda prvý deň po dni, keď bol o zaplatenie náhrady škody požiadaný. Vzhľadom k tomu, že navrhovateľ si uplatnil úrok z omeškania dňom 10.01.2012, súd mu ho od tohto dňa priznal vo výške 8,75% ročne (o 8 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania

s plnením peňažného dlhu), a to až do 02.07.2013, kedy došlo k priznaniu náhrady škody odporcom, čo po vyčíslení činí sumu 0,57 Eur.

Vo zvyšnej časti súd návrh navrhovateľa zamietol, nakoľko mal za to, že návrh na náhradu nákladov väzby vo výške 29,87 Eur bol podaný predčasne, vzhľadom k tomu, že v zmysle ust. § 9 ods. 1 zák. č. 58/1969 Zb., je tento potrebné najskôr prerokovať s ústredným orgánom, pričom zo žiadosti navrhovateľa o predbežné prerokovanie nároku zo dňa 10.01.2012 vyplýva, že navrhovateľ nežiadal o predbežné prerokovanie nároku pozostávajúceho z náhrady nákladov väzby, ale len o prerokovanie náhrady nákladov výkonu trestu odňatia slobody, ktorý si odpykal v období od 22.02.1964 do 08.01.1965. Vzhľadom na uvedené súdu nezostávalo iné, ako predmetný nárok na náhradu škody spolu s príslušenstvom zamietnuť.

O trovách konania súd rozhodol podľa ustanovenia § 142 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku, podľa ktorého aj keď mal účastník vo veci úspech len čiastočný, môže mu súd priznať plnú náhradu trov konania, ak mal neúspech v pomerne nepatrnej časti alebo ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu; v takom prípade sa základná sadzba tarifnej odmeny advokáta vypočíta z výšky súdom priznaného plnenia. V zmysle uvedeného ustanovenia prináleží právo na náhradu trov konania odporcovi, nakoľko tento mal neúspech len v nepatrnej časti, avšak nakoľko si odporca trovy konania neuplatnil súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku a ich náhradu mu nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Bratislava I, písomne v dvoch vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O. s. p.) uviesť proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

a/ v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,

b/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

c/ súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

d/ súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

e/ doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§205a),

f/ rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia alebo návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.